

NEVIDNI ČLOVEK

Tedne in tedne preživi ob goričkih izvirih in potokih, da bi videla kraljico voda. Vidra nima naravnih sovražnikov, nekoč je plavala po vseh slovenskih rekah, potokih in jezerih, a smo jo odrinili na rob izumrtja. Marjana jo že od leta 1978 poskuša obvarovati.

Marjana Hönigsfeld, VARUHINJA VIDRE

Bilo je v otroštvu, ob koncu sedemdesetih, ko so se na policah knjigarn pojavile štiri debele knjige *Walta Disneyja*. Če spomin ne greši, smo v prvem razredu vsi hoteli listati modro, ki je govorila o dogodivščinah Mikija Miške, pa rdečo, v kateri so nastopali indijanci. Potem nekje v petem, ko človek že zmore prebirati daljše zgodbe, pa zeleno in oranžno. In v slednji, sicer nisem čisto prepričan, je bila zgodba o vidri. V drugem delu knjige so tekst krasile črno-bele risbe vidrinih dogodivščin. Zadnja slika je prikazovala vidrin par na dresu. Konec spomina!

Marjana Hönigsfeld, 53, je za diplomsko naložbo iz biologije želela preučiti, kako drugače se vedejo sesalci v ujetništvu od tistih, ki živijo na svobodi. Tudi danes privlačna naloga. Za nekaj časa je odšla na študij v münchenski živalski vrt Hellabrun. Ko se je vrnila, je za svoj projekt potrebovala domačo žival, o kateri malo vemo in ima zaradi svojega skrivnostnega življenja še večjo razstavno vrednost. Nekega dne je usekala: »Vidra!«

Začela je zahajati v lovsko družbo. Najprej so jo jagri čudno gledali, a je bila dovolj predzna, da so ji zaupali, in od njih je dobila prve podatke o razširjenosti vidre v Sloveniji. Prepisala je geografske meje Slovenije in barvito označila ozemlja, kjer naj bi hudo ogrožena

vidra še živila. Takrat jo je dober meter dolga in črno-sivo odlakana zver, ki s svojim hidrodinamičnim telesom zmore plavati 15 kilometrov na uro, zagrabilo in nikoli več spustila. V založbi Mladinska knjiga je postala presežek in vrgli so jo iz službe. Dobesedno!

Domov je prišla objokana. Družini z dvema otrokom pa je dodala svojo brezposelnost. Nič lepega, do trenutka, ko se je spomnila na vidro, na njen baby face pogled in na krvoločno željo po življenju. K sreči je imel mož **Miha** stabilno

službo in jo je pri njenih sanjah podprt. Redka vrsta ljubezni, priznajmo.

Vidra je v resnici nenavadna zverina – dvoživka, ki je v vodi hitrejša od postrvi, na kopnem pa nevarnejša od najbolj krvoločnega psa. Ne pozabi-

mo, da se v divjini brez težav spopade z volkom za plen. Da gre za veliko zver, nam pove njeni nenavadni poteza; ribo namreč prime s kremlji na prednjih nogah in z zverskim zobovjem zagrise vanjo, tako kot medved. Z njim ima mimogrede več skupnega kot z bobrom, ki ji je vsaj na daleč podoben.

»Vidra je posebnost narave,« sicer malo čustveno zatrjuje Marjana, ki je po letih brez službe ustanovila kar svoj Institut Lutra, latinsko je vidra *Lutra lutra*, in se prijavljala na vse mogoče projekte okoljskega ministrstva. O tam za-

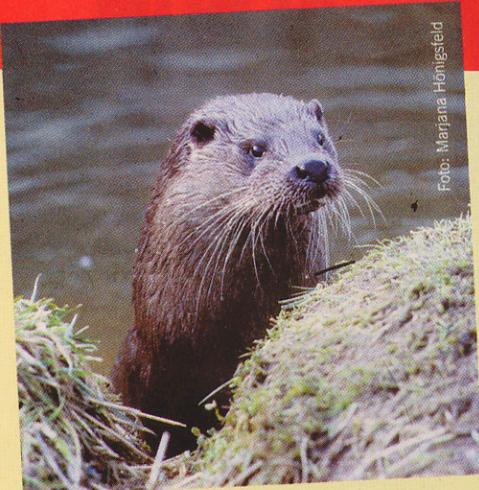

Foto: Marjana Hönigsfeld

poslenih ima svoje mnenje. Nekateri gotovo preveč potujejo po svetu in premalo naredijo. Konkretnega! Ker ne zna držati jezika, je ne marajo preveč. Po telefonu se oglaša: »Institut Lutra, prosim!« Deluje smešno, saj je Marjana edina delujoča na inštitutu. A najbrž gre za iskanje dodatne samozavesti, ki jo potrebuje in poskuša potrditi na vsakem koraku. Kar počne, ni preprosto.

Marjana Hönigsfeld je prva v Sloveniji, ki se je zaljubila v neko žival in ji bo namenila življenje. Je slovenska **Dian Fossey**, ki je sedemdesetih v osrčju Afrike preučevala gorile, ali pa **Jane Goodall**, ki je preučevala šimpanze. Slednja, danes slavna antropologija, je tudi njena velika vzornica, Dian pa je postala prva žrtev naravovarstva. Ker je hotela zavarovati gorile, so jo divji lovci nekega dne kar ustrelili.

Marjana ni v taki nevarnosti, živi pa za slovenske razmere podobno terensko življenje svojevrstne čudakinje, ki glasno govorii premore tako silovit eros, da se je ljudje včasih kar malce bojijo. Ker nedotaknjeno in z vodami sorazmerno bogato območje Goričkega predstavlja zadnje veliko sklenjeno območje vidrine populacije, tedne in tedne preživlja ob goričkih izvirih, potokih in jezerih. Nazadnje je obdelala Hodoško jezero, kjer vidra živi od nekdaj. V ta namen je izdala veliko poljudno zgibanko z naslovom Vidrin paradiž.

Ve, da zaradi njenih sanj trpita 16-letna **Ančka** in 12-letna **Katka**. »Za starejšo se ne bojim, za Katko pa se moram potruditi!« materinsko priznava. Ampak od letos naprej bo bolje.

Letos maja ji je namreč EU podelila svojevrstno priznanje, prek projekta LIFE je za ohranitev in preučevanje vidrine populacije na Goričkem dobila milijon evrov ali z našimi besedami okroglih 240 milijonov tolarjev! Za štiri leta dela. Človeka ob tem sprejetijo različni pomisliki. Ampak ohranitev delčka narave, ne boste verjeli, stane vsaj toliko.

Jaroslav Jankovič